

**Csath Magdolna DSc
(PPK, NKE)**

A versenyképesség dilemmái

MKT Versenyképességi Szakosztály

2021. július 7.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés
2. IMD Versenyképesség 2021
3. EU Innovation Scoreboard 2021
4. MNB Versenyképességi Jelentés 2021
5. MNB Termelékenységési Jelentés 2021
6. MNB Fenntarthatósági Jelentés 2021
7. Összefoglalás, dilemmák

1. Bevezetés

- A versenyképességnek sokféle szintje és definíciója van
- Többféle elemzés, eltérő módszertanok: sok mutató, kompozit
- Nem mindegy, honnan indul egy ország, ezért az egységes módszertan torzíthat
- A versenyképesség javulhat-e jelentősen egyik évről a másikra? (Az időtáv kérdése)

- Mi lehet az alapja?

- „Mi olcsón tudunk termelni, ezért vagyunk versenyképesek”
- Sok új ötletünk, tudásunk van, nagy értéket tudunk teremteni a vevőknek és magunknak is (cég, ország egyaránt)
- Rugalmasak, hatékonyak vagyunk, okosan gazdálkodunk és erőforrásainkkal (ember, pénz, környezet)

- **A jövőben** verseny a tudásért, információért (agilis, innovatív és hatékony állam, agilis, innovatív, jól menedzselte vállalat)
- „Fejlettségi csapda” elkerüléséhez:
  - * Fenntarthatóság, ellenálló/válságállóképeség, együttműködési képesség szerepe nő.
(Ellenálló/válságálló gazdasági szerkezet)
  - * **„Skilling hubs”, „tacit knowledge”**

2. IMD Versenyképesség 2021 (33.)

64 ország (558 oldal)

4 terület:

- Gazdaság
- Állami hatékonyság
- Céges hatékonyság
- Infrastruktúra

Hatékonyság nincs definiálva.

334 adat, 163 statisztikai, 92 vélemény **(64-36%)**

79 háttéradat

2021. Rangsor

1.Svájc

2.Svédország

3.Dánia

19. Ausztria

34. Csehország (33)

42. Magyarország (47)

47. Lengyelország (39)

50. Szlovákia (57)

Magyar helyezések: módszertani kérdések

Magyarország gazdasági pozíciója: 8 (19)

Beruházás, foglalkoztatás, export, FDI

Magyarország 8

Ausztria 20

UK 26

Csehország 23

Kormányzati hatékonyság: 40 (47)

Közpénzügyek, nyereségadó, vám,
beruházásösztönzés, munkatörvénykönyv

Céges hatékonyság: 56 (59)

Termelékenységi mutatók ágazatokra, bérek, bankok hatékonysága, tőzsde, hitelek, menedzsment színvonal, munkaerő vonzás és megtartás, infokomm. Képzés, digitalizáltság...

Infrastruktúra: 37 (41)

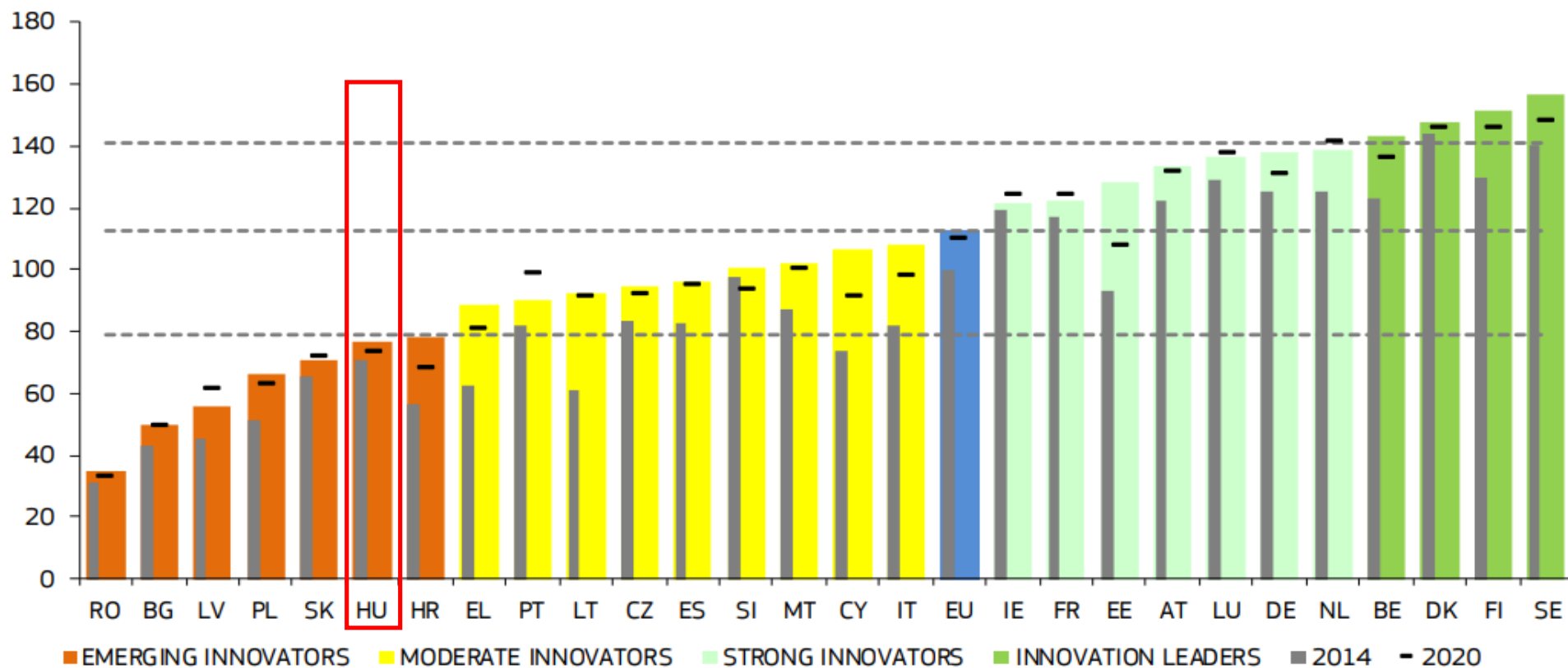
Alap, technológiai, tudományos, egészségügy és környezet, oktatás.

Sikeres gazdaság, nem hatékony cégek?

Módszertani problémák :

- Túl sok mutató (kevesebb több lenne)
- Nincs súlyozás
- Magas a vélemény arány
- Input/outcome külön (mutatók összefüggése)
- Egymásnak ellentmondó mutatók (fenntarthatóság, környezetvédelem)
- Vállalatközpontú (elbocsátás könnyűsége, kevés adó, alacsony munkaerő költség, stb.)
- Sok „öreg” mutató (ugyanúgy beszámít)
- Infrastruktúra csoport: sok minden együtt, súlyozás nélkül (út, vasút, infokomm., egészségügy, oktatás)
- (hány bankkártya a forgalomban, hány % az innovatív cégek aránya)

3. EU Innovation Scoreboard 2021 (95 oldal)

Forrás: EU Innovation Scoreboard 2021

Magyarország:

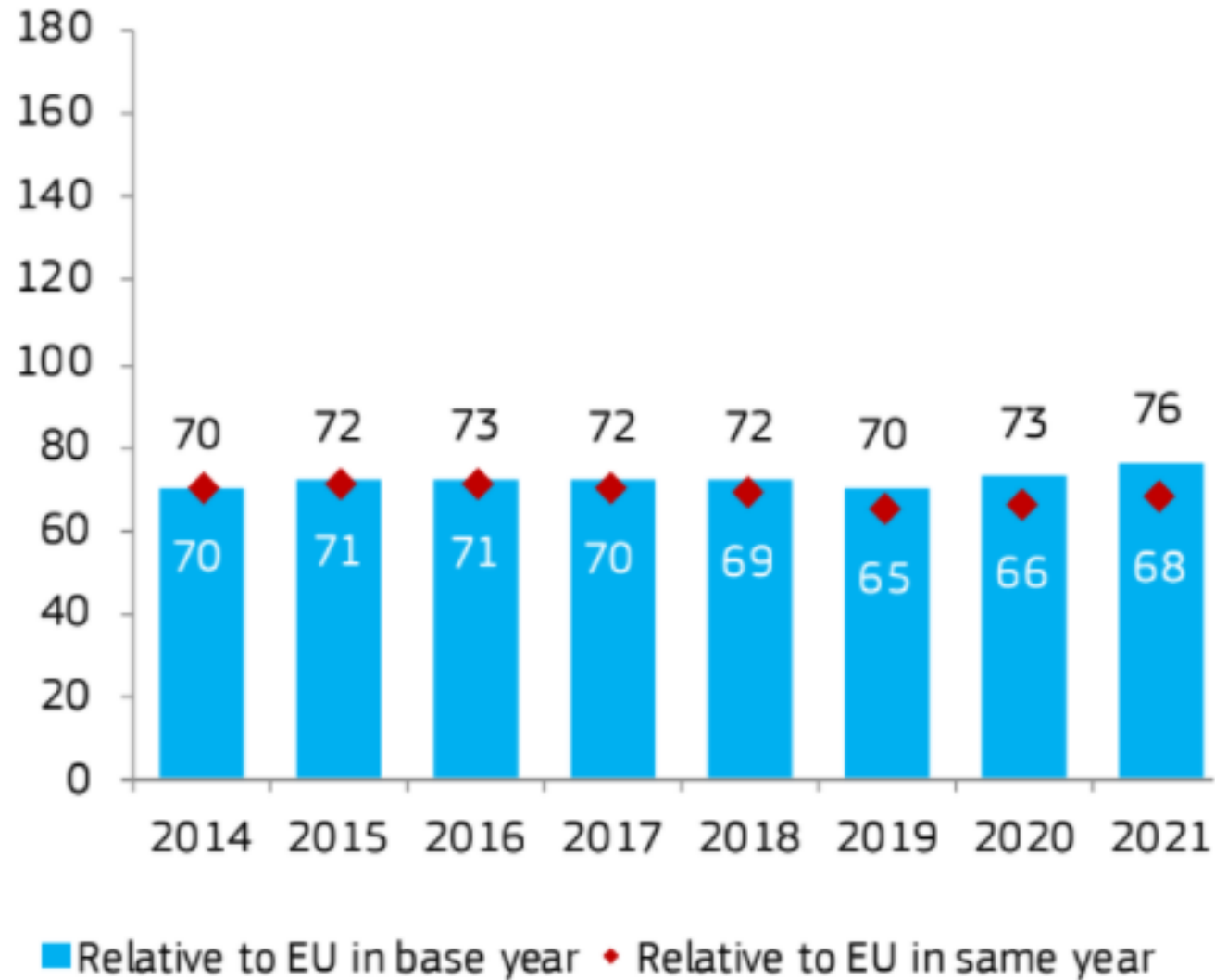
2021   **22. hely** (27 ország)

2022   **22. hely** (27 ország)

2019   23. hely (28 ország)

2018   21. hely (28 ország)

A magyar innovációs teljesítmény 2014 és 2021 között az EU átlagához mérve romlott.

Forrás: EU Innovation Scoreboard
2021

EU Innovation Scoreboard 2021 gyenge pontjai:

- 12 terület, 32 mutató
- **Mikro-kat nem vizsgálják**
- Komoly szakmai dilemmák:
  - Medium és high-tech termékek, tudásalapú szolgáltatások exportja (végtermék, **de hol kerül bele az innováció?**) (10.hely)
  - Innovatív cégek aránya (22. hely)
  - Foglalkoztatás innovatív cégekben (25. hely)
  - Felsőfokú végzettségűek aránya (erre nincs rangsor, de 43,6%-a az EU átlagnak) (humán erőforrás: 25. hely)
  - Intellektuális vagyon (25. hely)

Leggyengébb pozícióink (az EU átlaghoz viszonyítva 2021) **(piros érték Ausztria):**

1.Humán terület

- Felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (43,6%) **114%**
- LLL (46,5%) **140%**

2.Innováció pénzügyi támogatása

- K+F kiadás a közsférában (32,7%) **140%**

3.Céges K+F beruházások

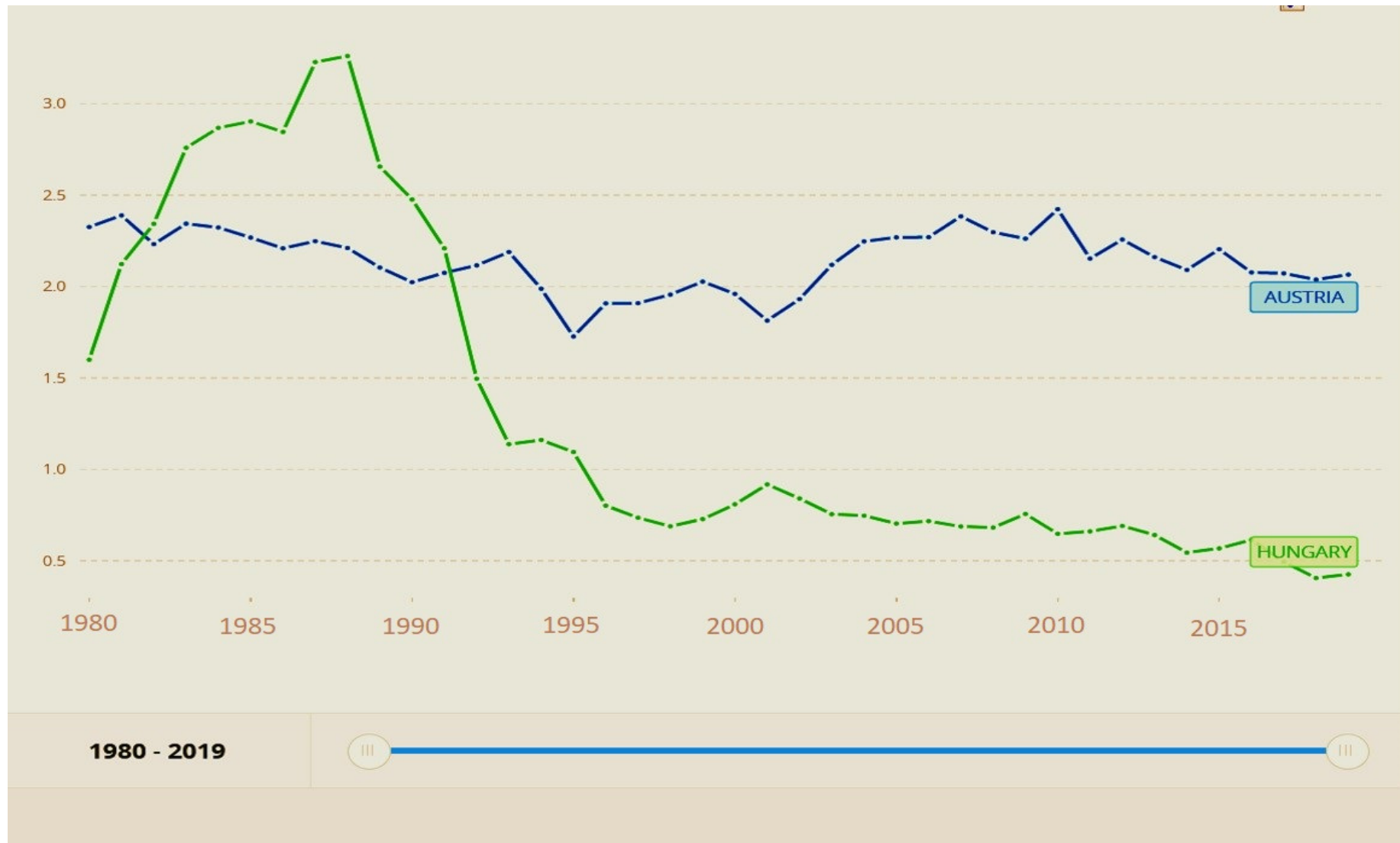
- Egy foglalkoztatottra jutó céges innovációs ráfordítás (42,2%) **92,5%**

4.Innovatív cégek aránya (35,7%) **138,3%**

5.Intellektuális vagyon

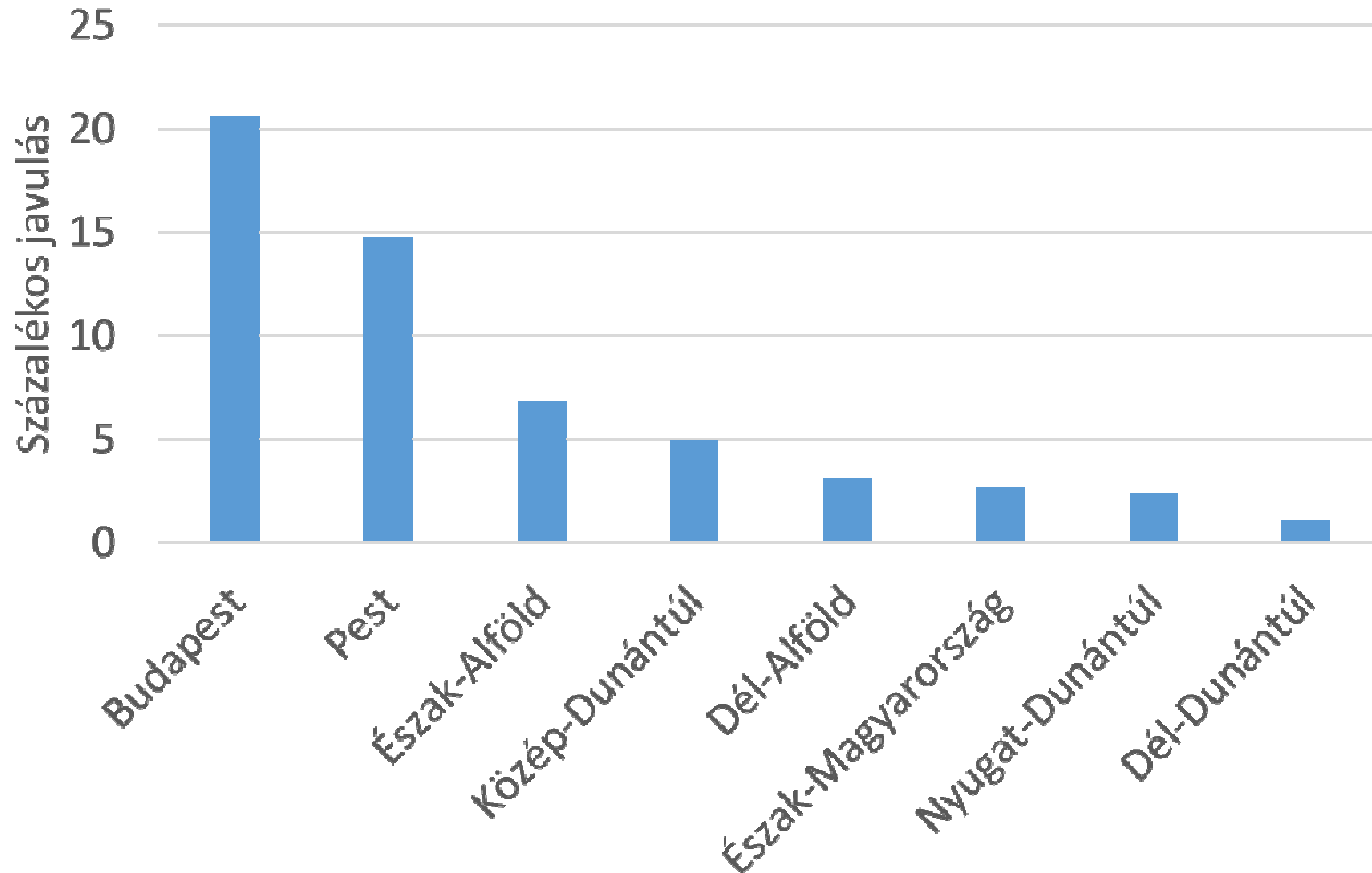
szabadalmi kérelem (37,3%) **158,3 %**

Szabadalmak: Magyarország, Ausztria

Forrás: OECD Patent application residents

Regionális adatok: pozíciójavulás 2014-ről 2021-re

Forrás: EU Innovation Scoreboard 2021

Nyugat-Dunántúl 2. legrosszabb pozíció

Szerkezeti gond:

- **EU átlagnál > ipari foglalkoztatás**
- EU átlagnál < tudásalapú szolgáltatási foglalkoztatás
- **EU átlagnál lényegesen alacsonyabb egy főre jutó GDP (hozzáadott érték!)**

4. MNB Versenyképességi Jelentés 2020 (140 oldal)

(2019. évi vagy legutolsó adat van 2015. évi is)

12 területen, 154 mutató

Fő cél, mutató: növekedés

Csak az EU országokra

Magyarország: 19. hely

Ország	MNB 2020 (27 ország)	IMD 2021 (64 ország)
Magyarország	19 (UK nélkül 18)	42*
Horvátország	19	59
Lengyelország	20	47
Olaszország	21	41
Lettország	22	38
Szlovákia	23	50
Ciprus	24	33
Bulgária	25	53
Görögország	26	46
Románia	27	48

Forrás: MNB Versenyképességi Jelentés 2020; IMD Versenyképességi Tanulmány 2021

***Magyarország az EU27 között: 20. helyen.**

Gazdasági fejlettségünk (mivel is mérjük?) (GDP/fő jó mutató? Elég?) gyengébb, mint a versenyképességünk.
(24. oldal)

Kevéssé vizsgált:

- **Teljes tényező termelékenység** (jobb, mint a munkatermelékenység)
- **Gazdasági szerkezet** (ipar fogl., GDP/fő EU Inn.Sc.2021)

Vitatható:

- **Gazdasági összetettségi mutató** = félrevezető!
(ld. „medium és high-tech export!)

- Regionális problémák említése dicséretes
- **Állami hatékonyság:** túlzottan a „WB Doing Business” tanulmányra támaszkodik (állami **beruházások hatékonysága?** ROI?)
- Kevés a tudásmutató (STEM)
- Súlyok
- Input-outcome

5. MNB Termelékenységi Jelentés 2021 (98 oldal)

- Termelékenység
- **Innováció és digitalizáció hatékonysága**
- **Ökológiai hatékonyság**
- Probléma:

Termelékenység

„Valós termelékenység” (egy alkalmazottra jutó hozzáadott érték (GVA))

„Teljes tényezőös termelékenység” (TFP)

6. MNB Fenntarthatósági jelentés 2021 (82 oldal)

108 mutató

Magyarország a 27 ország között 15. (környezet, társadalom, pénzügy, gazdaság)

Probléma:

- Gazdasági növekedés, **nemzeti vagyon** (föld!)
- Gazdasági szerkezet, mint fenntarthatósági kérdés
- **Nincsenek puha mutatók**, de a társadalmi fenntarthatóságnál kellenének (társadalmi tőke, életminőség, együttműködési képesség: klaszter, innovációs ökoszisztéma)
- **Mobilitás (tacit knowledge)**
- Mi a jó? **Sok a rendőr**: mert sok a probléma?

Fenntarthatósági pozíció

Ország	MNB 2021 (EU27)	Sustainability Development Report 2021 (155 ország)
Magyarország	15	25*
Horvátország	16	14
Portugália	17	27
Lettország	18	22
Litvánia	19	31
Spanyolország	20	20
Szlovákia	21	19
Lengyelország	22	15
Olaszország	23	26
Bulgária	24	45
Románia	25	39
Görögország	26	37
Ciprus	27	40

*Magyarország az EU27 között 18.

7. Összefoglalás, dilemmák

1. **Minek a versenyképessége?** Cég, nemzet (nemcsak a gazdaság), ágazat, régió...
2. **Mivel mérjük?** (termelékenység, hatékonyság, innováció)
3. **Kihez/mihez hasonlítsunk?**
4. **Milyen időtávon? (befektetés, hatás, Input/outcome)**
5. Versenyképesség, fenntarthatóság, növekedés összefüggései
6. **Magyar tanulmány – sajátosságok miatt indokolt**

A pandémia után:

7. Már nem újraindítás: **fejlesztési fordulat!**
8. **Átfogó versenyképességi stratégia** (lényegi, átfogó, holisztikus)
9. Kiemelt mutatók értékének javítása
„projektszemléletben”
10. **Széleskörű társadalmi bevonással**
(elkötelezettséggel, együttműködéssel)

Különben: fejlettségi csapdahelyzetbe kerülhetünk!

Verseny, harmónia

Köszönöm a figyelmet!